

אור הנר

עזר: נדיה אטון

דבר העזר

מבצע "שאגת הארי"

את שערות ראשנו מחרטה על כל רגע של ביטול."

כדי להמחיש את הקשר שבין הנהגת הבית לישועה בחזית, ראוי להיזכר בסיפור מפעים על מרן ה"סטייפלר", בעל הקהילות יעקב זצ"ל, בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים, נכנס לחדרו אב שבור שבנו נלחם בקרבות הקשים ביותר בסיני. האב בכה בדמעות שליש וביקש הצלה לבנו. הסטייפלר הביט בו ובמקום להסתפק בברכה שגרתית, ביקש ממנו דבר מפתיע: "לך לביתך, הכן לאשתך כוס תה, וחייך אליה. תשרה שלום ושמחה בבית". האב תמה: "רבי, בני בסכנה ואני אכין תה?". השיב לו הסטייפלר בלהט: "אינך יודע שחיוך אחד של שלום בית ושמחה מתוך הקושי, בוקע רקיעים יותר מכל תפילה? כשהבית רגוע ומלא באמונה, הקדוש ברוך הוא שומר על הבן בחזית". ואכן, לימים סיפר אותו לוחם כי באותן דקות ממש הוא ניצל ממוות ודאי בדרך מעל לטבע.

נהג לנו המפתח לימים אלו: התפילה אינה רק מילים, היא מציאות שמשנה עולמות. כל פרק תהילים שאנו קוראים בין מטלה למטלה, כל רגע של סבלנות כלפי הילדים למרות העייפות, וכל מאמץ להרים את המורל בבית - הם השכפ"ץ הרוחני של לוחמינו.

אנו עומדים בשבת שלפני חודש ניסן, חודש הגאולה. יהי רצון שהקב"ה יקבל את תפילותינו ברצון, יגן על כל חיילי צבא ההגנה לישראל בכל מקום שהם, ויזכנו לראות ניסים ונפלאות כבימי מצרים, בבניין בית המקדש ובביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן, שבת שלום וחודש טוב ומבורך!

התשובה, המובאת בשם הסבא מקלם, מטלטלת: כן! יש כוח לתפילה הבוקעת מהלב עד כדי כך שהקב"ה שומע "תפילת כל פה", ואפילו אדם שאינו ראוי - אם יזעק באמת, תפילתו עשויה להתקבל. אם כך ברשעים, על אחת כמה וכמה בתפילתם של יראי ה' המבקשים רחמים על עמם ועל חייליהם.

כאן טמון סוד עמוק המלמדנו כי הסכנה

הגדולה ביותר אינה דווקא בשעת המלחמה, אלא ברגעי ה"שקט".

מסופר כי בימי מלחמת השחרור בירושלים, בעיצומן של הפגזות קשות, יצא מרן הרב חיים מבריסק זצ"ל לשאוף אוויר בזמן הפוגה. כשפגש מכר שציין בשמחה שהמצב "רגוע יותר", הזדעזע הרב והשיב: "להיפך, המצב כעת חמור בהרבה. אתמול, כשהאדמה רעדה, כולם בכו וזעקו אל ה' בכל ליבם, והתפילה היא שהגנה עלינו. כשרגוע - הלב נרדם והזעקה נחלשת, וזו הסכנה האמיתית". הוא הוסיף בקול רועד: "לו היינו יודעים מה פרק תהילים אחד מחולל בעולמות העליונים, היינו מורטים

אנו עומדים בעיצומם של ימים גורליים, ימים שבהם ההיסטוריה היהודית נכתבת בדמעה ובגבורה גם יחד. מחד גיסא, אנו עדים לניסים גלויים ולסייעתא דשמיא המלווה את חיילינו היקרים בעמידתם מול אויב אכזר הקם לכלותנו; ומאידך גיסא, עננת הפחד והמתח מול איומי הטילים מרחפת מעל ראשינו ומדירה שינה מעיני רבים. בשעה זו, כשהמתח בשיאו וחג הפסח ניצב בפתח עם כל עמלו ולחציו, מהדהדת השאלה: מהי הנהגת השעה הנדרשת מאיתנו? מהו הכוח שבידנו להפעיל כדי לשנות את פני המערכה?

תשובה מזוקקת ומאירה לכך השאיר לנו מרן ראש הישיבה, רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל. בראיתו הצרופה הורה כי החוסן הלאומי מתחיל בין כתלי הבית. בזמנים של אי-וודאות, המשימה העיקרית המוטלת עלינו היא להוריד את המתח בבית, להשרות אווירה של שמחה ורגוע בקרב בני המשפחה, ולבטוח בבורא עולם שהכל לטובה. דווקא עכשיו, כשמלאכת הניקיונות מכבידה והילדים נמצאים בבית, זהו המבחן האמיתי שלנו - להביט על חצי הכוס המלאה, להודות על הניסים שקורים לנו בכל רגע, ולא לשכוח לרגע את נשק התפילה.

כדי להבין את העוצמה הטמונה בפנייה אל ה', עלינו להתבונן בדברי הרב יעקב ניימן בספרו "דרכי מוסר" על פרשת קורח. הוא מעלה תמיהה על בקשת משה רבנו: "אל תפן אל מנחתם", קורח וכל עדתו גרמו מחלוקת כל כך גדולה בעם וחטאו בחטא כל כך גדול, ובכל זאת משה מבקש מה' שלא ישמע לתפילתם. וכי היה צד שהקב"ה יקבל את מנחתם של אנשי קורח לאחר שחטאו ועוררו מחלוקת כה גדולה?

דבר תורה לסעודה שניה

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל"

תמה ה"אור החיים" הקדוש: מה הטעם שהדגישה כאן התורה שמשה רבנו הקהיל את כל עם ישראל, הלא דבר רגיל הוא בכל עת שמשה רבנו מצווה את בני ישראל מה עליהם לעשות, הוא מקהיל את כל עם ישראל.

ותירץ ה"אור החיים" שכאן הוצרך משה רבנו להקהיל את כל עם ישראל מפני שקרן אור פניו והם פחדו לגשת אליו (כמבואר בסוף פרשת כי תשא), ומכיוון שהיו קבוצות בעם ישראל שחששו לגשת למשה רבנו, הקהיל משה רבנו את כל עדת בני ישראל, ובתוך הכלל המעט אינם חוששים ממנו. למדים אנו מכאן, על ידי ההמון וציבור גדול גם המיעוט מעיזים לשנות את דרכם, כי אדם מתרחק מלהיות שונה מהכלל. וכאשר הוא רואה שהכלל נקט דרך אחרת, גם הוא מעז לנהוג כמותם. בתכונה זו של ההמון, עלינו להיות תמיד מחלק ההמון בצורה חיובית ולהשפיע על המיעוט השלילי, ולגרום לו להשתנות.

(ישובים ותירוצים על אור החיים הקדוש)

דבר תורה לסעודה ראשונה

המשכן ובית המקדש

"אלה פקודי המשכן משכן העדות"

קדמונינו עומדים על כפל הלשון שבתחילת הפרשה: "המשכן משכן" ולמדים מכאן שהכתוב רומז "למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהם של ישראל". רבנו בחיי בן אשר מוצא בכתוב שלפנינו רמזים על שלוש תקופות בתולדותינו, שבהן זכו ישראל למשכן או למקדש.

(א) "משכן" בגימטריא - 410, כנגד השנים שבהן עמד בית המקדש הראשון על מכוננו.

(ב) "המשכן" בצירוף חמש האותיות של מילה זו בגימטריא - 420, כנגד השנים שבהן עמד בית המקדש השני.

(ג) "העדות" בגימטריא - 479, כנגד השנים שבהן היה קיים המשכן עד להקמת בית מקדש הראשון שהוקם על ידי שלמה המלך.

דבר תורה לסעודה רביעית

אמירת תחנון בחודש ניסן

בכל חודש ניסן אין נופלים על פניהם, ואין אומרים וידוי ותחנונים. מפני שכל החודש הוא ימי שמחה לישראל, בתקופות העבר ההוה והעתיד, כי באחד בניסן הוקם המשכן, ושנים עשר נשיאי שבטי ישראל הקריבו את קרבנם לחנוכת המזבח במשך שנים עשר יום, נשיא אחד ליום, וכל אחד מהנשיאים היה עושה יום טוב ביום הקריבו לחנוכת המזבח, ולמחרת שהוא יום י"ג בניסן היה יום אסרו חג שלהם. ויום י"ד בניסן הוא ערב פסח. ולאחר מכן שבעת ימי הפסח, ימים טובים ומקראי קודש. ויום כ"ב בניסן הוא אסרו חג של הפסח. ובנין בית המקדש השלישי, שיבנה במהרה בימינו, יהיה ביום טוב של פסח, כי בניסן נגאלו ובניסן עתידים להגאל, וכמו שכתוב (מכה ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

וחנוכת בית המקדש שתהיה נמשכת שבעת ימים תתקיים לאחר הפסח, כי אין מערבים שמחה בשמחה. נמצא שכל ימי חודש ניסן מקודשים לימי שמחה וששון לישראל. לכן אין ראוי לומר וידוי ותחנונים ונפילת אפים בימים אלו. (שו"ע)

אי"ה ביום חמישי הקרוב ראש חודש ניסן

דבר תורה לסעודה שלישית

פניני הבן איש חי

"ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת ה'"

הצדקה שאדם נותן, הוא הוא הממון שזוכה למוד עבורו לקניין נצחי, ממון זה אין יד אדם שולטת בו, ומשמים משגיחים עליו. כפי שאנו מבינים מדברי מונבז המלך, שביזבז ממונו לצדקה, ואמר: "אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה, הם גנזו במקום שהיד שולטת בו ואני גנזתי במקום שאין היד שולטת בו, אבותי גנזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי" (בבא בתרא י"א).

כך יתפרש הפסוק: "כל איש אשר נשאו לבו", שעל ידי לבו הטוב שנתן צדקה, נשא והרים את ממונו למעלה, ואוצרותיו ונכסיו גנוזים בשמים. לא זו בלבד, "וכל אשר נדבה רוחו אותו" - מלת 'אותו' נכתבה בכתב חסר שיכולה להיקרא 'איתו' פירושו: כל מה שהאדם מנדב לענייני התורה וקדושה, סכומי צדקה אלו, הם הנשארים איתו, ולעצמו הוא גנוז לעולמי עד.

לברכה והצלחה

מרדכי ויפה
מורנו וב"ב
ליאור ושיד
מורנו וב"ב

לברכה והצלחה

שיר בת אושרת
בן ציון בן מירב
אלמוג לוי
בן שולמית הי"ו

לברכה והצלחה

שרה בת לאורה
ינית בת רחל
שמעון בן מרסל
תנצבה

לברכה והצלחה

לאה בת
סוליקה רביבו
ז"ל (הי"ד)
תנצבה

לברכה והצלחה

חנה בת חפסה
יעקב בן מרים
תנצבה

דיון משפחתי עם הרב יצחק זילברשטין

שו"ת עם הרה"ג הרב אורן נזרית

דיני חודש ניסן

שאלה: מה עדיף לברך ברכת האילנות בראש חודש ניסן באילנות בתוך העיר, או לאחר כמה ימים באילנות מחוץ לעיר.

תשובה: אף שטוב לברך ברכת האילנות מיד בראש חודש ניסן, מכל מקום מי שבדעתו לצאת במשך החודש מחוץ לעיר ויראה שם אילנות מאכל, טוב שימתין מלבדך על אילנות שמחוץ לעיר. (שדי חמד מערכת פדיון הבן שדבר שהוא בגוף המצוה חשוב יותר מזרזין) וכן יש הנוהגים שאם יש יום פטירה לאביו או לאמו במהלך חודש ניסן ממתינן לברך על האילנות ביום הפטירה, ומ"מ אם יש חשש שעד שיגיע יום הפטירה לא ימצא פרחים על גבי האילנות לא ימתין לאותו הזמן.

שאלה: האם מותר לעלות לבית הקברות בחודש ניסן?

תשובה: המנהג הנכון שלא עולים לבית הקברות בחודש ניסן אלא מקדימים ועולים בערב ראש חודש ניסן, ומכל מקום אם יודע שלא יבכה בעת עליה לציון אביו או אמו או שאר הקרובים ביום פטירתם רשאי לעלות לקברם גם בחודש ניסן.

שאלה: האם גם בחודש ניסן טוב לקבוע משפט או ניתוח כמו בחודש אדר?

תשובה: מה שאמרו רבותינו שבחודש אדר יד ישראל על העליונה, ואם יש לו משפט או ניתוח וכדו' יעשו בחודש אדר גם חודש ניסן בכלל זה שהוא חודש שאירעו בו ניסים (א"ר סימן תרפ"ה אות ח).

שו"ת עם הרה"ג הרב בנימין חותה

ברכת האילנות

שאלה: ידוע שלכתחילה לא מברכים ברכת האילנות על עץ שגדלים בו פירות מורכבים. ונשאלת השאלה: האם חושש (תפוז מר) המצוי בתערובת בפירות הדר נחשב למין אחר לגבי ברכת האילנות שלא לברך לכתחילה על פרי מורכב. תשובה: חושש אינו נחשב למין אחר לגבי פירות הדר. אבל פירות הדר שמצויה בהם ההרכבה אין לברך עליהם לכתחילה ברכת האילנות כיון שרובם מורכבים על מינים אחרים בכנה (חלק התחתון של האילן).

שאלה: האם אפשר לברך ברכת האילנות על פרי הגדל בעציץ נקוב או בעציץ שאינו נקוב.

תשובה: אם יש לאדם רק עציץ לברך עליו ברכת האילנות רשאי בין על עציץ נקוב ובין על עציץ שאינו נקוב.

אמירת קדיש לאחר פרשת הנשיאים

שאלה: הנוהגים לומר את פרשת הנשיאים בחודש ניסן לאחר תפילת שחרית, איזה קדיש יש לומר לאחר אמירת פרשת הנשיאים.

תשובה: אם קורא רק את הפרשה יש לומר קדיש יהא שלמא, ואם אומר יהי רצון או הזוהר יש לומר קדיש על ישראל.

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה (שמות ל"ח, כ"א). אמרו רבותינו, שראה משה את ליצני הדור מרננים עליו, ששלח יד בנדבת המשכן, על כן נתן חשבון. ועדין קשה, כיצד קבלו (אותם ליצנים) את החשבון ממנו? לזה אמר - "אשר פקד על פי משה", ללמדנו כי גם אם הצבור לא ירצה לקבל את החשבון מהראש שבהם, הוא מעצמו יבקש ליתן חשבון, כדי להיות נקי מה' ומישראל (האלישיה הקדוש).

באחת המדרשות לנער מתחזק, החליטו הפעילים לאסוף מהנערים המתקדמים את תכשיטיהם (עגילים, טבעות, שרשראות וכו'), ולצור מהם פתך תורה מפאך. רבים מבני הנער המתחזקים פרקו מעליהם את תכשיטיהם, עד שהתקבל אצל פעילי המדרשה שק מלא בתכשיטים, שמשקלם היה מספיק ליצור הפתך תורה. התכשיטים התכוו, ומהם הוכן הפתך המפאך. במעמד מרגש ומרומם, הגש הפתך תורה לאחד מגדולי הדור, ולאחר מכן הונח על הספר תורה. והנה, לאחר המעמד, נגשו אל מנהל המדרשה כמה נערים שפבר כזו לשוב בתשובה שלמה, וגלו לו: "חלק גדול מהתכשיטים שפסרנו, הנם גנובים... בפענוניתנו, גנבנו אותם בעבר מכמה מקומות, ואיננו זוכרים פיהם ממי פדיק גנבנו...". והתעוררה השאלה: האם יש להסיר את פתך התורה מעל ספר התורה הקדוש (שכתוב בו "לא תגנוב"), או שפמא נתן להשאיר את הפתך על ספר התורה?

תשובה:

אמנם נעשה "שנוי מעשה" בפתך התורה, והוא קנוי לנו (ואנו לא צריכים להשיבו לגנב, אלא הנגבים צריכים להשיב את דמי גנבותיהם), מכל מקום, הדבר מאוס להקריב פתך פתך לפני הקב"ה ש"שונא גזל בעולה", (דהיינו הקרבת דברים גזולים לקב"ה, אינה חביבה עליו יתברך, אלא אדרבה שנואה ומתעבת!).

על מנת לתקן את הדבר, יש לעשות בדמי התכשיטים צרכי רבים. פמבאר פמסכת ביצה (כ"ט): "גזל ואינו יודע למי גזל - יעשה בהם צרכי רבים".

פלומר, אדם שגזל (או גנב) ואינו יודע למי להשיב, פגון שגזל מאנשים רבים ואינו זוכר מי הם, עליו לעשות צרכי רבים לפי גבה הסכום שגזל, באפן שיהנו מכך גם הנגזלים, ופזה ימים הגזלן פדיעבד, את הנאמר: "והשיב את הגזלה אשר גזל".

לסכום: יש לבקש מהנערים שיעשו צרכי רבים באותו סכום שגנבו, ואם אי אפשר להשפיע עליהם לעשות פממון צרכי צבור, נראה שפאפטר לזכות עבירה סכום פסך (פסכים הפסך שגנבו), ולאחר מכן לעשות בפסך צרכי רבים.

לפואה שלומה

סולטנה
בת פרחא
שמעון יעקב
בן סולטנה

לברכה והצלחה

חיים לוי וב"ב
דון דבקה
הודיה לוי
אלגריה בת מרים
מירי (מרים) בת דות

לפואה שלומה

יוסף לוי
בן ויקטוריה
מיכל בת רחל
דודית בת עמליה
יצחק בן חנה

לפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה מרים
בת רחל

לזיווג הגון

שירה
בת ציפורה

מבצע "שיאגת הארי"

שאלות ותשובות בזמן מלחמה

כניסה למרחב מוגן בעת אזעקה

שאלה: האם אדם חייב להיכנס למרחב מוגן בעת אזעקה?
תשובה: חובה גמורה להישמע להוראות פיקוד העורף משום "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם".

אזעקה באמצע תפילה

שאלה: מה יעשה אדם שבאמצע תפילת עמידה שומע אזעקה?

תשובה: מי ששמע קול אזעקה באמצע תפילת העמידה, חייב להפסיק בתפילה, ויכנס למרחב מוגן.

ואם יכול לעשות כן בלי לדבר, יזהר שלא לדבר, ואם יש צורך בדיבור הכרחי כגון להראות לאנשים היכן נמצא המקלט, רשאי לדבר.

שאלה: מי שהפסיק באמצע תפילת העמידה כיון ששמע קול אזעקה והלך למרחב מוגן, להיכן חוזר?

תשובה: דין זה מתחלק לכמה אופנים: 1. אם היה סמוך למרחב המוגן וללא הפסק בדיבור הגיע מיד למרחב המוגן - ממשיך מהיכן שעצר.

2. אם הפסיק באמצע, או שהמרחב מוגן נמצא מעט רחוק - אם משך הזמן של הפסק התפילה היה לא יותר ממשיך הזמן שהוא רגיל תמיד להתפלל את כל תפילת העמידה (כארבע דקות אצל אדם ממוצע), יחזור לראש הברכה שהפסיק בה. ואם היה ההפסק באחת משלושת הברכות הראשונות, חוזר לראש התפילה. ואם היה ההפסק בשלושת הברכות האחרונות, חוזר לברכת רצה.

3. ואם היה שיעור הזמן ארוך יותר משיעור הזמן שהוא רגיל להתפלל את כל התפילה (בדרך כלל יותר משיעור 3-4 דקות תלוי בזמן התפילה שלו), חוזר לראש התפילה (הלכה יומית מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א).

וישם לשים לב, שהרי במלחמה הזו בסיעתא דשמיא מקבלים התראה של פיקוד העורף לפלאפון, לכן אם קיבלו התראה לפני תחילת העמידה יתחילו להתפלל במרחב המוגן.

אזעקה בזמן קריאת התורה

שאלה: אם יש אזעקה באמצע קריאת התורה, האם לצאת באמצע קריאת התורה עם ספר תורה פתוח?
תשובה: כן, ואין בזה זלזול כי זה מפני הסכנה. ואם אפשר להניח טלית על הספר תורה עדיף.

(כן נשאל מרן הרב עובדיה יוסף על ידי אחד מרבני העיר אופקים בדרום

הארץ בזמן מלחמת עמוד ענן, לגבי לצאת בשעת קריאת התורה לקול האזעקה: בשבת החלה התקפת טילים לעבר ישובי הדרום, בשעת קריאת התורה, כאשר נשמעת אזעקה האם חובה לצאת למקום מוגן, אף על פי שספר תורה פתוח? וכן בזמן לימוד בכולל באמצע הסדר או באמצע שיעור תורה לרבים, האם חייבים להפסיק ללמוד ולרוץ, או שזכות לימוד התורה והשהות בבית המדרש יכולה להגן על הכלל? ועל כך השיב מרן הרב עובדיה: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם נאמר, ובעתות כאל סוגרים את ספר התורה וספרי הקודש, והולכים למקום מוגן, שאנוס רחמנא פטריה, וחכו כמעט רגע עד יעבור זעם, חזקו ואמצו" (דברי הגר"ע יוסף פורסמו ע"י נכדו הרב יעקב ששון).

והעולה לתורה ישתדל מאוד שלא לדבר עד שיחזרו לקרוא בספר תורה. אומנם אם דיבר לא חוזר לברך שוב פעם ברכות התורה (כה"ח סימן ק"מ סק"א ופסקי תשובות שם סעיף ג' הערה 6). ובמלחמה זו, שבסיעתא דשמיא מקבלים התראה של פיקוד העורף לפלאפון, ישתדלו לעצור באיזה עליה (או לחילופין אם אפשר לגמור את הקריאה לגמרי) לפני תחילת האזעקה, יסגרו את ספר התורה יניחו עליו טלית וילכו למרחב המוגן.

יחוד במקלט בזמן אזעקה

שאלה: אדם שנכנס למקלט ונמצאת שם אישה, האם יש בכך איסור יחוד?

תשובה: אין יחוד, כי כל רגע עלול להיכנס אדם (קצו"ע קנ"ב ה'), וישוב ראשו לכיוון הקיר.

אזעקה בלילה

שאלה: מי שלבוש בחוסר צניעות ושמע אזעקה מה עליו לעשות?

תשובה: ללבוש מהר בגדים כדי להיראות הגון ולרוץ למקלט. והכי טוב הוא לישון בבגדים (עדיף בזמנים כאלו להיכן חלוק צנוע להתלבש בו מהר).

תהילים במקלט באמצע הלילה בלי נטילת ידיים

שאלה: אם יש אזעקה באמצע הלילה והתעוררו באמצע שינה, האם מותר לקרוא תהילים במקלט בלי נטילת ידיים?

תשובה: ינקה את הידיים על ידי שפשוף בקיר או בבגד יברך ברכות התורה ויאמר תהילים, ואם חזר לישון לפני עלות השחר כשיקום משנתו יברך שוב פעם ברכות התורה (כסדר, לאחר ברכות השחר).

האזעקה שמא יפלו מהמדף ותפרוץ דליקה?
תשובה: אסור מכיוון שזה סיכון אפסי,
וידאגו לפני שבת להדליק נרות בתוך ויטרינה
המיועדת לכך.

תשלום לנהג מונית על החניה בשעת אזעקה
שאלה: נסע במונית, ונשמעה אזעקה, והנהג
עצר כפי ההוראות פיקוד העורף אולם המונה
המשיך לפעול, האם חייב הנוסע לשלם עבור
זה?
תשובה: לא, הנהג הוא שהפסיד לעצמו. ועוד
שאסור להשאיר מנוע דלוק ולצאת.

תפילה בעת ששומעים אזעקה
בעת ששומעים אזעקה לאחר שנכנסים
למרחב המוגן, טוב לומר פרק צ"א בתהילים
שנאמר בו: "יפול מצידך אלף ורובה מימינך
אליך לא יגש" ולהוסיף לפניו פסוק אחרון של
פרק צ', ושים בה' מבטחו שה' יתברך שומר
ומציל את כל עם ישראל.
פרק צ"א בתהילים:

ויהי נעם אֱדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלֵינוּ בְּצֵל שְׁדֵי יְתָלוֹנָן: אִמְר לְאֲדֹנָי
מַחְסִי וּמַצְדָּתִי אֱלֹהֵי אֲבֹטָח בּוֹ: כִּי הוּא יִצִּילֵךְ
מִפֶּחַ יָקוֹשׁ מִדָּבָר הוֹזֵת: בְּאֲבָרְתוֹ יִסָּךְ לָךְ וְתַחַת
כְּנָפָיו תִּחְסֶה צִנָּה וְסִחְרָה אֲמַתּוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד
לִילָה מִחַץ יַעֲוֹף יוֹמָם: מִדָּבָר בְּאֶפֶל יִהְיֶה מִקְטָב
יִשׁוּד צָהָרִים: יִפֹּל מִצָּדָךְ אֶלְךָ וּרְבֵבָה מִימִינְךָ אֵלֶיךָ
לֹא יָגֶשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְטֵי וְשִׁלְמַת רָשָׁעִים תִּרְאֶה:
כִּי אַתָּה אֲדֹנָי מַחְסִי עֲלִיוֹן שְׁמֹת מַעֲוֹנָה: לֹא תִאָּנֶה
אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלָךְ: כִּי מִלְּאֲכִיו
יִצִּיחֶךָ לֹךְ לִשְׁמֶרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפִּים יִשְׁאֹנְךָ
פֶּן תִּגְוֹף בְּאֲבָן רָגְלָךְ: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמָס
כְּפִיר וְתִנְיִן: כִּי בִי חֲשֵׁק וְאַפְלֹטָהוּ אֲשַׁנְּבֶהוּ כִּי יִדַּע
שְׁמִי: יִקְרָאֲנִי וְאֶעֱנֶהוּ עֲמוֹ אֲנִכִּי בְּצִרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאֲכַבְּדֶהוּ: אֲרָךְ יָמִים אֲשַׁבְּעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִּישׁוּעָתִי:
אֲרָךְ יָמִים אֲשַׁבְּעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִּישׁוּעָתִי:

מי שנאלץ לצאת מביתו מחמת אזעקה בזמן שאוכל

שאלה: מי שאוכל בביתו, ושמע אזעקה ונכנס
למקלט הנמצא סמוך לבנין בו הוא מתגורר.
כשהוא חוזר לביתו, האם הוא צריך לברך שנית
על מה שאוכל או לא?

תשובה: אם אכלו לחם או "מזונות", כיון
שאת ברכת המזון או ברכה אחרונה מעין שלש
צריך לברך במקום שאכלו, לדעת הרמ"א (ס'
קע"ח סעיף ב'), אין צריך לברך שוב "המוציא" או
"בורא מיני מזונות", אלא ימשיכו לאכול בלי
ברכה, וכן אם ממשיכים אחר כך לאכול שוב
בבית אין צריך לברך שוב. ואפילו אם אכלו
בתוך אותה סעודה גם דברים שברכתם שהכל
שארין צריך לברך עליהם במקום שאכלו, כיון
שצריכים לחזור מחמת הברכה המזון או מעין
שלש, נחשב שעדיין לא הסיחו דעתם ויכולים
להמשיך ללא ברכה ראשונה (ביה"ל שם ד"ה ואכל).
אבל אם אכלו רק מאכלים שברכתם "בורא
פרי העץ" או "בורא פרי האדמה" או "שהכל",
אז תלוי היכן המקלט:

**אם המקלט הוא בבנין אחר, ועוברים בדרך
תחת כיפת השמים** - צריכים לחזור ולברך
לפני שממשיכים לאכול, היות ואינם טעונים
ברכה אחרונה במקומם נחשב היסח הדעת, לכן
כשחוזרים וממשיכים לאכול צריכים לברך שוב
(ע"פ הפסקי תשובות סימן קע"ח ס"ק כ').

אם המקלט הוא באותו בנין - בכל מקרה אין
צריך לחזור ולברך. ואפילו שהעובר מחדר לחדר
צריך לכתחילה שיהיה דעתו לכך, בכל זאת בזמן
מלחמה שהדרך לאכול בחדר המדרגות בשעת
האזעקה, הכל נחשב כבית אחד ומועיל בזה
שדעתו היתה לאכול שם (עיי' שו"ע שם סעיף א' ב',
וביאור הלכה ס"א ד"ה בבית) [ע"פ ילקוט יוסף ברכות
סימן קע"ח].

**כיבוי נרות השבת בהישמע האזעקה שמא
יפלו מהמדף ותפרוץ דליקה**
שאלה: האם יש לכבות נרות השבת בהישמע

הלכות ברכה

מעלת ברכת האילנות

יראת שמים

ברכה זו מסוגלת ליראת שמים, כיוון שעל ידה מתעורר האדם להתבונן בנפלאותיו יתברך. לבלוב העצים מוכיח כי מאין מתהווה פריחה ולבלוב. על ידי אמונה זו יתאמץ ליראה אותו יתברך. על כך כתב הרמב"ם: "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר, ומתאוה תאוה גדולה לידה השם הגדול, וכשמחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד וידע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות... כמו שאמרו חכמים בענין אהבה, שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם".

תיקון הנשמות

בספר "בית הבחירה" בשם הזוהר מובא כך: "יזהר ויתעצם בכוונתו בברכה זו, שהיא מיוחדת בתיקון הנשמות שהם מגולגלות בעצי השדה והעשבים בזמן הזה, ויבקש עליהם רחמים. ויעלה בדעתו שאפשר שיש בהם נשמות קרוביו המייחלים לחסדו שיתקנם בברכתו ותפילתו, ולבו יחיל בקרבו להתעורר בתשובה שלימה, כדי שלא יגרמו עוונותיו להתגלגל נשמות בדומם, צומח וחי, ואף אם יתחייב בגלגול, מדה כנגד מדה לא בטלה, שכשם שהוא משתדל ומכוון לתקן נשמות אחרים, כך מלאכי השרת ימציאו לו מי שיתקן נשמתו, ולכן לא יתעצל במצווה זו אשר היא קלה בעיני ההמון, ולא ידעו ולא יבינו כי רבה היא".

הלכות ברכת האילנות

דיני הברכה

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים, מברך: "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם". ותיקנו ברכה זו לפי שהוא ענין שבא מזמן לזמן באופן מחודש, שאדם רואה עצים יבשים שהפריחם הקב"ה. ואין מברכים שהחיינו על ברכת האילנות. ואין מברכים אלא פעם אחת בשנה, ולא יותר.

נשים

גם הנשים תברכנה ברכת האילנות, שאין ברכה זו נחשבת כמצווה שהזמן גרמא, שחכמים לא קבעו זמן לברכה אלא מפני המציאות שהאילנות פורחים בניסן

אילנות מחוץ לעיר

טוב לברך ברכת האילנות על אילנות הנטועים בגנות ופרדסים שמחוץ לעיר, ומכל מקום אין זה מעכב, ולכן אם קשה לו לצאת אל מחוץ לעיר מסיבת טירדא או חולשה, ומכל שכן מפני חשש ביטול תורה, יוכל לברך ברכת האילנות גם על אילנות שבתוך העיר.

ברוב עם הדרת מלך

מה טוב שיצטרפו עשרה ויעשו כולם אגודה אחת לשם שמים לצאת לברך ברכת האילנות, בכוונה הראויה, וברוב עם. ואחר הברכה יאמרו "מזמור בשוב ה' את שיבת ציון", ו"מזמור הללויה הללו את ה' מן השמים" וכו', ויסיימו באמירת קדיש יהא שלמא. וטוב שאחד יברך הברכה בקול רם והשאר יאמרו אחריו בלחש.

אילנות שמוציאים פירות

אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל כשיש בהם פרחים, אבל על אילני סרק שאין מוציאים פירות אין לברך.

שני אילנות

מצד הדין די בשני אילנות אפילו ממין אחד. והמברך על מיני אילנות הרבה הרי זה משובח.

אילנות מורכבים

אילנות המורכבים מין בשאינו מינו (כגון אילנות אתרוגים המורכבים עם לימונים), יש אומרים שאין לברך ברכת האילנות עליהם, שהואיל וקיומם נגד רצון הבורא, אין לברך ולהודות להש"ת על כך, ויש חולקים ואומרים שהברכה היא על כללות הבריאה, ולכן יכול לברך על אילנות מורכבים. ואף על פי שהרוצה לסמוך על סברא שניה לברך עליהם אין למחות בידו, מכל מקום אדם שבא לשאול מורים לו שלא יברך, שספק ברכות להקל. אבל אין לחשוש מלברך על אילן שמא הוא עץ מורכב, ורק כשידוע שהוא מורכב עדיף להימנע מלברך עליו ברכת האילנות.

עצי ערלה

מותר לברך על עצי ערלה בתוך שלש שנים לנטיעתם, אף על פי שהם ערלה ואסורים בהנאה, הואיל ולא נעשו באיסור. אבל על עצי אשרה (שנטעו אותם לשם עבודה זרה) אין לברך.

זריזים מקדימים

הזריזים מקדימים לברך בהקדם כל מה שאפשר, בראש חודש ניסן, ואין להשהות קיום המצוה כדי לאומרה בעשרה. ומכל מקום אם לא בירך ברכת האילנות כשראה אותם עם פרחיהם בתחלת חודש ניסן, אף על פי כן בדיעבד יוכל לברך ברכת האילנות אחר כך במשך כל החודש, כשיראה פעם נוספת אילנות עם פרחיהם.

דווקא חודש ניסן

לכתחילה אין לברך ברכת האילנות בחודש אדר, אלא ימתין לחודש ניסן ואז יברך, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות.

לא בירך בניסן

אם לא נזדמן לו לברך ברכת האילנות עד שנגמר חודש ניסן, רשאי לברך ברכת האילנות בחודש אייר, ולא יאבד ברכה יקרה זו מידו, ויסמוך על דברי הפוסקים שניסן לאו דווקא, ובלבד שיהיו עדיין האילנות בפריחתם, ולא גדלו פירותיהם.

ארץ שפריחת האילנות בחודש אחר

במקומות שפריחת האילנות בתשרי או בחשוון, רשאים לברך ברכה זו בשעת פריחתם, שלא דיברו חכמים אלא בהוה. והוא הדין שרשאים לברך בחודש אדר כשפריחת האילנות באותו

מקום בחודש אדר.

גדלו פירות

אם לא בירך ברכה זו עד שגדלו הפירות, שוב אינו מברך. וכל שנפלו הפרחים, אפילו לא גדלו הפירות באופן שראויים לאכילה, רק התחיל גידול הפרי, אין לברך ברכה זו. ומכל מקום, אילו שהתחילו לגדול בו חלק מפירותיו, אם יש בו עדיין פרחים ונצנים, מברך עליו ברכת האילנות.

ברכה בשבת ויום טוב

מותר לברך ברכת האילנות בשבת ויום טוב, ואין לחוש ולגזור פן ישכח ויתלוש מפרחי האילנות בשבת. אלא שלכתחילה מהיות טוב יש לברך ברכת האילנות בימות החול, כשאין חשש שיפסיד הברכה, אבל בסוף חודש ניסן כשיש חשש שלא יראה יותר אילנות של מאכל עם פרחים, אין להימנע מלברך ברכה זו בשבת.

סומא

סומא לא יברך ברכת האילנות, שברכה זו תלויה ב"ראיה", והוא אינו רואה. ונכון שישמע מפי שליח צבור המברך ויצא ידי חובה לכל הדעות.

מרכיב משקפים

המרכיב משקפים לעיניו, פשוט שרשאי לברך, שראיה דרך זכוכית ראייה גמורה היא, ואפילו אם היו לו משקפים כהות, כגון משקפי שמש, שפיר דמי לברך.

סדר ברכת האילנות

(לפני שיברך טוב לומר "לשם יחוד" זה שהובא ב"לשון חכמים" חלק א')

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, ברחמיו ורחמינו ורחמינו ורחמיו, יחידא שם אות יי' אות ה"א באות ואי' אות ה"א, ב' יחודא שלים בשם כלי' ישראל, ובשם כלי' הנפשות, ורוחות ונשמות, המת' יחסים אל שרשי נפשנו ורחנו ונשמתנו ומלבושיהם והקרובים להם, ש'מכללות אצילות בריאה יצירה עשיה, ומכל' פרטי אצילות בריאה יצירה עשיה, הרי אנו מוכנים ומזמנים לקיים מצות הברכה שתקנו חכמים ז"ל על ראית אילני דמלכלבי, ויעלה לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, כאלו כוננו בכל הנפגות הראויות לכון בברכה הזאת וסודותיה, ותהיה חשוכה ומקבלת ורצויה לפניך ברכה זו, לברך ולהעלות על ידה כל' גיצוצי הקדשה המעבדים בצומח, וכל' הנפשות, ורוחות ונשמות, המגלגלות בו. ואתה האל במדת טובה, ובחסדך הגדול תאיר להם באור פניך, ותשלם ברוחם ותקונם. ברכם טהרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלם.

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, ש'בזכות הברכה הזאת אשר נברך יקיים בנו מאמר: "ראה ריח בני בריח שדה אשר ברכו יהוה", ונקבל שפע עשר הברכות, כפתוב: "ויקרא לה האלהים משל השמים (חכמה) ומשמוני הארץ (בינה), ורב דגן (דעת) ותרש (טוב): יעבדך עמים (גבורה) וישתחוו לך לאמים (תפארת) יהוה גביר (נצח) לאחריך (הוד) וישתחוו לך בני אמה (יסוד), לאחריך ארור ומברכך ברוך" (מלכות): יהיו לרצון אמריי ויהיו לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו. ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שלא חסר בעולמו כלום, וברא בו פירות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתעלנו בשמחה

לארצנו, ותטענו בגבולנו, ושם נקים מצות תרומות ומעשרות וכל מצות התלויות בארץ אשר הנחלת לאבותינו היא ארץ זבת חלב ודבש, "ארץ נחלי מים, עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש", כאשר ציתנו בתורתך עלי ידי משה עבדך: אנא יהוה, למען שמך הגדול, הגדל חסדך עמנו וקים לנו את הדבר אשר הבטחתנו על ידי משה עבדך: ונתתי גשמים בעתם, ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי: והשיג לכם דיש את' בציר ובציר ישיג את' זרע, ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם": וקים בנו את' הדבר אשר הבטחתנו עלי ידי ישעיה נביאך: "ביום ההוא יהיה צמח יהוה לצבי ולקבוצ, ופרי הארץ לגאון ולתפארת לפליטת ישראל": ונאמר: "ובנו בתים וישבו, ונטעו כרמים ואכלו פרים": וקים בנו אשר הבטחתנו עלי ידי עמוס נביאך: "הנה ימים באים נאם יהוה ונגש חורש בקצר ודרך ענבים במשך הזרע, והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה: ושבתי את' שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו, ונטעו כרמים ושתו את' יינם, ועשו גנות ואכלו את' פריהם": וקים בנו אשר הבטחתנו עלי ידי יחזקאל נביאך: "והרבייתי את' פרי העץ ותנובת השדה, למען אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים". ונאמר: "ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל' עצי מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימי מן' המקדש המה יוצאים, והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה".

אלהינו ואלהי אבותינו, מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו, שבה עלינו בהמון רחמיך, בגלל אבות שעשו רצונך, בנה ביתך כבתחלה, כונן בית מקדשך על מכוננו, הראנו בבנינו, ש'מחנו בתקונו, והשב שכינתך לתוכו, והשב כהנים לעבודתם, ולוים לדוכנם, לשירים ולזמרים, והשב ישראל לגויהם. ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך, בשלש פעמי רגלינו בכל שנה ושנה, כפתוב: "שלוש פעמים בשנה יראה כל' זכורך את' פני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר, בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות, ולא יראה את' פני יהוה ריקם: איש כמתנת ידו, כברכת יהוה אלהיך אשר נתן' לך".

ותמלך אתה הוא יהוה אלהינו מהרה על כל מעשיך, בהר ציון משכן כבודך, ובירושלים עיר מקדשך, כפתוב בדברי קדשך:

"ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון דוד ודור הלויה".

שיר המעלות לדוד, ש'מחתי באמרים לי, בית

יהוה נלך: עמדות היו רגלינו, בשעריך ירושלים:

ירושלים הבנויה, כעיר שחברה לה יחדו: ששם

עלו שבטים שבטיה עדות לישראל, להדות

לשם יהוה: כי שמה ישבו כסאות למשפט,

כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלים, ישליו

אהביה: יהי שלום בחילך, שלום בארמנותיך:

למען אחי ורעי, אבדנה נא שלום בך: למען בית

יהוה אלהינו, אבקשה טוב לך.

מעלת חודש ניסן

ה"שפת אמת" כותב כי ביציאת מצרים התגלה כבוד מלכותו של השי"ת, ועל כן דבר זה נחשב כחידוש העולם. כה דבריו: "ביציאת מצרים שנתברר כבוד מלכותו בעולם הוא ממש חידוש העולם, ולכן כתב החודש הזה לכם, אין לכם חידוש אחר מזה... ולכן, ניסן ראש השנה המיוחד לבני ישראל, כי המה יודעים כי זה תכלית הבריאה, ולהם הוא חודש וראשון לחודשי השנה. והאומות שמחים בעצם הבריאה, ולהם תשרי ראש השנה, שבו נברא העולם, אבל שמחת בני ישראל בתכלית ומכוון הבריאה לעשות רצונו יתברך, ולהעיד על מלכותו, כמו שכתוב כי הם חיינו, ולכן להם ניסן ראש השנה, והם עיקר הבריאה".

ה"שפת אמת" ממשיך ומסביר כי בכל שנה מחדש, בכל חודש ניסן, מתעוררת בחירתו של הקב"ה בעמו ישראל. כה דבריו: "בחודש ניסן מתעורר בחירה חדשה בכל שנה, שהקב"ה בוחר בעמו ישראל... כי בכל שנה קודם ניסן מתקיים עשיה זו, ויורד משמים טהרה לנפשות בני ישראל המצפים להיטהר". ("שפת אמת", שמות, בא, תרנ"ו) ה"שם משמואל" כותב כי "חודש ניסן הוא זמן מיוחד לדביקות ישראל באביהם שבשמים, ועל כן הוא זמן מיוחד לגאולה".

עוד מבאר בעל ה"שם משמואל" שכיוון שחודש ניסן הוא זמן חידוש עבודת ה', בחודש אדר מקבלים ישראל משמים הכנה לכך. כה דבריו: "ניסן הוא זמן חידוש עבודה שמתבקשת התאמצות הלב וחיות ורגש הנפש והתרוממות הנפש וחיזוק ידיים, על כן באדר שקודם לו נותנין מן השמים בלב ישראל אומץ וחיזוק הלב, ורגש קודש והתרוממות הנפש". ("שם משמואל", ויקהל תרע"ט)

אי"ה ביום שני הקרוב יחול ערב ראש חודש ניסן, רבי ישעיה הלוי הורביץ השל"ה הקדוש חיבר תפילה מיוחדת לערב חודש ניסן, תפילת הודאה לה' יתברך, ותפילה שנוכח להשתמש בכסף שלנו למטרות אמיתיות. כך כתב השל"ה הקדוש (מסכת תמיד - סוף פרק נר מצוה): "ראוי לצום, שלא יאכילנו הקדוש ברוך הוא זכויותיו בעולם הזה. ויהיה זה התענית יום קודם ראש חודש ניסן, כי בניסן טללים שהם לברכה נפתחים. וזה נוסחה של התפילה:

תפילה השל"ה לערב ראש חודש ניסן

אֲתָהּ הוּא הָאֱלֹקִים הָאֵל מִקְרָנִי וְאֵמִים וְעַד בִּיצֵי כְנִים, וְאֲתָהּ הוּא הַמִּכִּין כָּל צָרָתֵיהֶם, וְנוֹסֵף עַל הַצָּרִים הַהֶכְרָחִים
אֲתָהּ הוּא הַנוֹתֵן בְּמִלּוֹי וְרִיחַ וְעֶשֶׂר וְכָבוֹד.

כָּל זֶה אֲתָהּ עוֹשֶׂה בְּנִדְבַת לִבְךָ הַטּוֹב. כִּי אֲתָהּ הוּא נָדִיב בְּאַמְתּוֹ, לֹא כְמוֹ שְׁקוּרִין לַפְעָמִים לְאָדָם אֶחָד נָדִיב, כִּי נִדְבָתוֹ
אֵינָה אֲמִתִּית רַק לְתִשְׁלוֹם גְּמוּל אוֹ בְּשִׁבִּיל טוֹבָה שֶׁקְדָּמוּהוּ וְהָיָה כְּסוּחֵר. אֲכֹן מִי הַקְדִּימָה וְשִׁלְמָה, וּבְנִדְבַת לִבְךָ
הַטּוֹב - טוֹב וּמְטִיב אֲתָהּ לְכָל. וְלִי אֲנִי עֶבְדְּךָ הַטָּבָה עַל כָּל, וְנִתְּתָה לִי עֶשֶׂר וְכָבוֹד מִיָּדְךָ הַכֹּל, בְּרַכְתָּנִי מִכָּל פֶּלַל כָּל, נִתְּתָה
לִי סְפָרִים הַרְבֵּה, וְכֶסֶף וְזָהָב לְרֵב, וּמַלְבוּשֵׁי כְבוֹד וְדִירָה בְּכָבוֹד, קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֶבְדְּךָ, וִירָא אֲנִי
מְאֹד לְנַפְשִׁי שֶׁלֹּא יִהְיֶה חֵס וְשָׁלוֹם הָעֶשֶׂר שְׁמוֹר לִי לְרַעָה לְהַאֲכִילִנִי הַמַּעַט מִזְכוּיוֹתֵי שְׁבִידִי, וּבָאָם הוּא כֹן קָח נָא אֶת
בְּרַכְתִּי וְאֵל אֲרָאָה בְּרַעְתִּי לְעוֹלָם הַבָּא עוֹלָם הַנֶּחֱצִי, וּבָאָם רְצוֹנָךְ הַטּוֹב לְמַהֲב וְלֹא לְמִשְׁקַל, תֵּן בְּלִבִּי וּבְלִבְ כָּל הַנְּלוּיִם
אֵלַי שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַתְנוּתֶיךָ לְתַעֲנוּגִים גּוֹפְנִיִים, וְיִתְפָּרֶנְסוּ מִמֶּנּוּ בְּעָלֵי תוֹרָה, אֲנָשִׁים כְּשָׁרִים, אֲנָשִׁים הַגּוֹנִים, עֲשׂוֹת
צְדָקָה הַרְבֵּה וּגְמִילַת חֲסָדִים לְקֹרֵבִים וּלְרְחוּקִים, וְדַבֵּר ה' יְקוֹם.

יְהִי לְרָצוֹן אֲמִרִי כִּי וְהִגִּיֵּן לִבִּי לִפְנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי.

את התפילה ניתן לומר אף אם אינו צם, ואפשר לפדות התענית במעות לצדקה.

לצפיה באתר שלנו
סרקו את הברקוד

